

MIGRADAPT

Migratie als Antwoord op Milieu-en klimaatverandering. Een Belgisch Perspectief

DUUR
01/01/2017 – 15/04/2021

BUDGET
634.442 €

PROJECT BESCHRIJVING

Inleiding en context

Klimaatveranderingen leiden in toenemende mate tot migratie. Klimaatveranderingen en andere milieuveranderingen zorgen ervoor dat het bestaande onderscheid tussen migranten en vluchtelingen steeds meer in twijfel wordt getrokken. De laatste jaren wordt migratie steeds meer als een adaptatiestrategie gezien om beter om te gaan met klimaatveranderingen in regio's van origine, door het sturen van geld, kennis, wegnemen van bevolkingsdruk, opzetten van projecten enzovoort. Er bestaan slechts weinig studies die in kaart brengen, aan de hand van empirische data, op welke manieren migratie zorgt voor de aanpassing en veerkracht van gemeenschappen in regio's van origine van migranten die momenteel in België wonen. **Het MIGRADAPT project bestaat uit twee delen, waarbij we zowel kijken naar de relatie tussen migratie en adaptatiestrategieën in regio's van origine (Marokko, Senegal en DR Congo) als vanuit het perspectief van migranten afkomstig uit deze regio's in België.**

Doelstellingen en onderzoeksvragen

De eerste doelstelling van het MIGRADAPT project is om de **rol van klimaatveranderingen en andere milieufactoren als drijvende kracht achter migratie naar België** beter begrijpen. De centrale onderzoeksvragen zijn onder meer: Hoe zien migranten het milieu als een factor die hun migratiereis heeft beïnvloed? In welke mate heeft het milieu/klimaat een invloed gehad op andere drijfveren van de migratie? Hoe zien zij de huidige klimaatveranderingen in hun land van herkomst? Een tweede doelstelling van het MIGRADAPT project is om de **waargenomen effecten van migratie op de gebruikte adaptatiestrategieën van de gemeenschappen van herkomst** te onderzoeken. Dit is innovatief aangezien zowel migranten als de gemeenschappen van herkomst op deze manier meegenomen en vergeleken worden met elkaar. De belangrijkste onderzoeksvraag die ten grondslag ligt aan deze analyse is: Hoe (en onder welke voorwaarden) kan migratie naar België de aanpassing van de gemeenschappen die getroffen worden door klimaatveranderingen ondersteunen?

Methodologie

Het MIGRADAPT project is een **transnational, multi-sited project waarbij unieke data wordt verzameld** door gebruik te maken van **kwalitatieve diepte-interviews** in drie herkomstlanden van grote migrantengroepen aanwezig in België: Democratische Republiek Congo, Senegal en Marokko. Deze keuze is gebaseerd op de bestaande migratiestromen tussen deze landen en België, de veranderingen in de natuurlijke omgeving en het klimaat en de ontwikkelingspartnerschappen die deze landen zijn aangegaan met België. In België richt de studie zich op migranten afkomstig uit elk geselecteerd land van herkomst. Alle redenen van legale migratie zoals gezinshereniging, economische redenen, studies en opleiding, en humanitair (met inbegrip van asielzoekers) zullen bestudeerd worden, naast de irreguliere migranten. **In de drie landen van herkomst** worden gemeenschappen geselecteerd die getroffen worden door zowel klimaatveranderingen en die aanzienlijke migratiestromen en –banden hebben met België. In elk land zullen interviews worden gehouden met familiale en sociale netwerken van migranten. Mensen die niet gemigreerd zijn, zullen waar mogelijk ook gerekruteerd worden, op basis van hun familiebanden met migranten in België.

Verwachte resultaten

De resultaten van het MIGRADAPT projecten beogen om de vaak niet-lineaire voorstellingen van de oorzaken en gevolgen van klimaatmigratie te bestuderen en meer inzicht te verschaffen in het belang dat het klimaat(veranderingen) bij migratietrajecten en adaptatiestrategieën. Het moet beleidsmakers ook toelaten om de milieuc component van migratie te integreren in wettelijk erkende migratiecategorieën en beleid. De verworven inzichten kunnen consequent meegenomen worden bij het uitwerken van nieuwe en reeds bestaande migratiebeleidsmaatregelen, asielaanvragen en bilaterale migratieovereenkomsten, en kunnen helpen om het klimaatbeleid in België te informeren over de beste manier om migratie hierin te integreren. Bovendien zou dit project meer inzicht kunnen verlenen in de wijze waarop migranten op een structurele manier kunnen bijdragen en investeren in adaptatiestrategieën om met klimaatveranderingen in de herkomstgemeenschappen om te gaan.



MIGRADAPT

Publicatie en andere disseminatieactiviteiten

De resultaten van het MIGRADAPT project zullen worden gepresenteerd in artikelen in peer-reviewed tijdschriften en andere wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke publicaties (bijv. nieuwsbrieven, boeken, etc.). Onderwerpen van deze publicaties kunnen zijn: de analyse van de perceptie van migratie of klimaatsveranderingen door de gemeenschappen van herkomst, de determinanten van immobiliteit, en de mobilisatie van migrantennetwerken en remittances. Bovendien worden voor elk van de onderzochte landen beleidsopgaven opgesteld (incl. een aanvullende vergelijkende beleidsnota), met inbegrip van beleidsaanbevelingen die ertoe kunnen bijdragen dat het migratiebeleid en het ontwikkelingsbeleid beter gebruik maken van de transnationale banden tussen migranten en hun gemeenschappen van herkomst en adaptatiestrategieën om met klimaatsveranderingen om te gaan te versterken. Waar mogelijk zullen panels en presentaties worden georganiseerd in academische conferenties en beleidsfora. Aan het einde van het project zal een slotconferentie worden georganiseerd. Ten slotte zal er een boekje worden gemaakt met enkele verhalen en getuigenissen van de migranten en een kaart van hun reizen om het bredere publiek bewust te maken van de gefragmenteerde aard van de migratietrajecten van de migranten.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

François Gemenne
Université de Liège (ULiège)
The Hugo Observatory
f.gemenne@uliege.be

Partners

Edwin Zaccai
Université Libre de Bruxelles (ULB)
IGEAT
ezaccai@ulb.ac.be

Lore Van Praag
Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
CeMIS
lore.vanpraag@uantwerpen.be

Théodore Trefon
Koninklijk Museum van Midden-Afrika (KMMA)
theodore.trefon@africamuseum.be

LINKS

https://www.hugo.uliege.be/cms/c_4866216/en/hugo-migradapt